

Sygn. akt IIIU 885/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy	w Ostrołęce	Wydział III
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych		

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Suchcicka

Protokolant: sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 listopada 2013 r. w O.

sprawy z odwołania M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 28 marca 2013 r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. S. prawo do emerytury od 01.03.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 885/13

UZASADNIENIE

M. S. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 28.03.2013r., znak: (...) odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że pracował w szczególnych warunkach, zakład pracy nie istnieje i nie ma możliwości uzyskania świadectwa pracy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, że na dzień 01.01.1999r. odwołujący nie udokumentował żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS nie zaliczył okresu zatrudnienia od

dnia 02.06.1975r. do 24.03.1991r. w Spółdzielni (...) w P. oraz okresu zatrudnienia od 28.02.1968r. do 28.10.1970r. i od 14.11.1972r. do 31.05.1975r. w Zakładzie (...).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. S. (ur. (...)) w dniu 05.03.2013r. złożył w Oddziale ZUS w P. Inspektoracie w P. wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Oddział ZUS na podstawie przedłożonej dokumentacji uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 27 lat, 11 miesięcy i 18 dni okresów składkowych oraz 10 miesięcy i 10 dni okresów nieskładkowych. Łącznie odwołujący udowodnił 28 lat, 9 miesięcy i 28 dni.

Do stażu pracy O/ZUS nie uwzględnił okresu od dnia 01.08.1998r. do dnia 30.09.1998r., ponieważ w tym okresie odwołujący przebywał na urlopie bezpłatnym oraz w miesiącach: październik 1978 r. – 2 dni, styczeń 1979r. – 2 dni, grudzień 1981r. – 1 dzień i wrzesień 1990r. – 5 dni - gdyż z przedłożonych kart wynagrodzeń wynika, że w tych dniach odwołujący także przebywał na urlopie bezpłatnym.

Po analizie zgromadzonej w aktach dokumentacji ustalono także, że na dzień 01.01.1999r. odwołujący nie udokumentował żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Do pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS nie zaliczył okresu zatrudnienia 02.06.1975r. do 24.03.1991r. w Spółdzielni (...) w P., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.04.1991r. wykazano, że odwołujący wykonywał prace na stanowisku kierowcy samochodowego wymienione wykazie A, dział VIII, poz. 2 pkt 1 zarządzenia resortowego, ale nie powołano się na przepisy resortowe, natomiast w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28.07.1998r. wykazano, że odwołujący wykonywał prace na stanowisku kierowcy samochodu o ciężarze powyżej 3,5 tony wymienione w wykazie A, dział VIII, poz. 1 pkt 2, brak jest jednak określenia charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy ściśle według wykazu, działu, pozycji z rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r. oraz nie powołano się na przepisy resortowe. Ponadto ze świadectwa pracy z dnia 30.04.1991r. i zaświadczenia Rp-7 z dnia 05.07.1991r. wynika, że M. S. był zatrudniony na stanowisku kierowca samochodowy, które to stanowisko nie jest stanowiskiem uprawniającym do nabycia uprawnień emerytalnych.

Z przedłożonych przez odwołującego kart wynagrodzeń organ emerytalny ustalił, że był on zatrudniony na stanowisku kierowca i brak jest wypłaty dodatku za pracę w szczególnych warunkach. Ponadto nie można ustalić charakteru wykonywanej pracy, brak jest dokumentacji osobowej, z której będzie wynikał charakter pracy, stanowisko pracy i przynależność resortowa zakładu pracy oraz czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Biorąc powyższe pod uwagę Oddział ZUS stwierdził, że M. S. nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury według przepisów art. 184 powołanej ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ do dnia 01.01.1999r. nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dlatego też Oddział ZUS w P. Inspektorat w O. decyzją z dnia 28.03.2013r. odmówił odwołującemu prawa do emerytury.

Z powyższą decyzją ubezpieczony nie zgodził się i wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w O., do którego dołączył zeznania świadków na okoliczność pracy w szczególnych warunkach w Spółdzielni (...) w P. oraz karty wynagrodzeń za lata 1972-1975 i dodatkowy dokument za okres pracy w Zakładzie (...) w W..

Po dokonaniu analizy przedstawionych przez odwołującego nowych dowodów, Oddział ZUS nadal nie uwzględnił okresu pracy w Spółdzielni (...) do pracy w szczególnych warunkach na podstawie złożonych zeznań świadków.

Ponadto do pracy w szczególnych warunkach ZUS nie uwzględnił odwołującemu okresu zatrudnienia od 28.02.1968r. do 28.10.1970r. i od 14.11.1972r. do 31.05.1975r. w Zakładzie (...), ponieważ brak jest świadectwa wykonywania pracy w warunkach szkodliwych. Z przedłożonych przez odwołującego kart wynagrodzeń wynika, że odwołujący był zatrudniony na stanowisku kierowca, brak jest jednak wypłaty dodatku za pracę w szczególnych warunkach. Ponadto nie można ustalić charakteru wykonywanej pracy, brak jest dokumentacji osobowej, z której będzie wynikał charakter pracy, stanowisko pracy i przynależność resortowa zakładu pracy oraz czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z przedłożonych kart wynika natomiast, że odwołujący w okresie od dnia 29.10.1970r. do dnia 13.11.1972r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Okres ten może być uwzględniony w stażu pracy po dostarczeniu przez odwołującego poświadczonej za zgodność z oryginałem kserokopii książeczki wojskowej lub zaświadczenia z WKU.

Jak z powyższego wynika odwołujący nadal nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach, dlatego też Oddział ZUS decyzją z dnia 13.05.2013r. ponownie odmówił odwołującemu M. S. prawa do wcześniejszej emerytury.]

M. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 28.03.2013r. złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Ostrołęce.

M. S. w okresie od dnia 02.06.1975r. do dnia 24.03.1991r. w Spółdzielni (...) w P., tj. 15 lat, 9 miesięcy i 23 dni pracował w szczególnych warunkach jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Jest to stanowisko wyszczególnione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z którego wynika, że praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony zaliczona została do pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadków: W. C. (k. 37 adnotacja 3:27), M. Z. (k. 38 adnotacja 10:55), zeznania odwołującego słuchanego w charakterze strony (k.58, adnotacja 4:01), akta III U 165/09, akta osobowe odwołującego, akta emerytalne 4220244.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

M. S.urodził się dnia (...)zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią §2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z ust. 2 tego przepisu wynika natomiast, że okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Z akt emerytalnych wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury ZUS uznał, że odwołujący na datę 01.01.1999r. nie legitymuje się wymaganym 15- letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu był okres pracy w szczególnych warunkach w okresie 02.06.1975r. do 24.03.1991r. w Spółdzielni (...) w P., tj. 15 lat, 9 miesięcy i 23 dni.

Na okoliczność tego zatrudnienia M. S. złożył do akr rentowych ZUS (nr (...)) świadectwo pracy z dnia 30.04.1991r. z którego wynika, że w Spółdzielni (...) w C. Oddziale w P. pracował on w okresie 02.06.1975r. do dnia 30.04.1991r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodowego (k. 6 a.r. nr (...)).

W aktach znajduje się też zaświadczenia Rp-7 z dnia 05.07.1991r. z którego wynika, że M. S. był zatrudniony na stanowisku kierowca samochodowy (k. 7 a.r. nr (...)).

W w/w aktach nr 4047351/10 znajduje się także świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30.04.1991r. z którego wynika, że M. S. w Spółdzielni (...) w C. Oddziale w P. wykonywał prace na stanowisku kierowcy samochodu o ciężarze powyżej 3,5 tony wymienione w wykazie A, dział VIII, poz. 1 pkt 2, brak jest jednak określenia charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy ściśle według wykazu, działu, pozycji z rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r. (k. 17 a.r. nr (...)).

Ponadto ze świadectwa pracy wystawionego przez Spółdzielnię (...) w C. Oddział w P. w dniu 30.04.1991r. i zaświadczenia Rp-7 z dnia 05.07.1991r. wynika, że M. S. był zatrudniony na stanowisku kierowca samochodowy (k. 17 a.r.).

Ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 28.07.1998r. przez likwidatora Spółdzielni (...) w P. w likwidacji wynika, że odwołujący się w okresie 02.06.1975r. do dnia 30.04.1991r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy samochodowego o ciężarze powyżej 3,5 tony wymienionym w dziale nr VIII poz. 1 pkt 2 Wykazu A – jako podstawę prawną podano Dz. U. nr 8 poz. 43 z 1983r. (k. 83 a.r. nr (...)).

Sąd uzyskał karty wynagrodzeń M. S. z okresu 01.01.1977r. – 24.03.1991r. Według oświadczenia P. B., likwidatora Spółdzielni – karty wynagrodzeń z okresu 02.06.1975r. – 31.12.1976r. mogły ulec spaleni lub zaginęły, ponieważ ich nie odnalazł (k. 52 a.s.).

Do akt rentowych nr 4047351/10 odwołujący się przedłożył także karty wynagrodzeń, z których wynika, że odwołujący się był zatrudniony na stanowisku kierowca (k. 144 a.r.).

Organ emerytalny zakwestionował powyższe dokumenty.

Co do świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.04.1991r. – k. 6 a.r. nr (...) – ZUS wskazał, że nie powołano się na przepisy resortowe.

Zakwestionował także zaświadczenie Rp-7 z dnia 05.07.1991r. – k. 7 a.r. nr (...), z którego wynika, że M. S. był zatrudniony na stanowisku kierowca samochodowy, które to stanowisko nie jest stanowiskiem uprawniającym do nabycia uprawnień emerytalnych.

Natomiast ze świadectwa pracy z dnia 30.04.1991r. – k. 17 a.r. i zaświadczenia Rp-7 z dnia 05.07.1991r. wynika, że M. S. był zatrudniony na stanowisku kierowca samochodowy, które to stanowisko nie jest stanowiskiem uprawniającym do nabycia uprawnień emerytalnych.

Co do świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionego przez likwidatora Spółdzielni w dniu 28.07.1998r. ZUS uznał, że brak jest określenia charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy ściśle według wykazu, działu, pozycji z rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r. oraz nie powołano się na przepisy resortowe.

Z przedłożonych przez odwołującego kart wynagrodzeń organ emerytalny ustalił, że był on zatrudniony na stanowisku kierowca – jednak brak jest wypłaty dodatku za pracę w szczególnych warunkach. Ponadto nie można ustalić charakteru wykonywanej pracy, brak jest dokumentacji osobowej, z której będzie wynikał charakter pracy, stanowisko pracy i przynależność resortowa zakładu pracy oraz czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Podkreślić przy tym trzeba, że w/w świadectwa pracy wskazują stanowiska pracy nie wymienione w przepisach dotyczących pracy w szczególnych warunkach. Zachodziła wobec powyższego potrzeba ustalenia charakteru pracy wykonywanej przez M. S. w spornym okresie i rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Sąd przesłuchał w tym celu odwołującego i świadków: W. C. i M. Z. oraz dokonał analizy Kart wynagrodzeń odwołującego, które zostały nadesłane przez byłego likwidatora Spółdzielni (...). Sąd dopuścił także dowód z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy z odwołania M. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o wysokość renty, sygn. III U 165/09.

Na okoliczność pracy odwołującego w spornym okresie Sąd przesłuchał świadków W. C. i M. Z..

Świadek **W. C.** zeznał, że pracował z odwołującym w Spółdzielni (...) w P. jako kierowca samochodu ciężarowego. Świadek w pracował w okresie od 1963 czy 1965r. do 1990r. – tj. do końca istnienia zakładu, odwołujący został później zatrudniony. Odwołujący też był kierowcą samochodu ciężarowego (...) - powyżej 3,5 tony, pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, nawet po 16-18 godzin. Spółdzielnia zajmowała się transportem, było ok. 50 kierowców. Nie wszyscy byli kierowcami samochodów ciężarowych. Świadek był w wieku 53 lat, kiedy Spółdzielnia uległa likwidacji, i nie miał pracy. Likwidator to B., był on także prezesem w GS, wydawał zaświadczenia. Świadek uzyskał świadectwo pracy w szczególnych warunkach i ZUS go nie kwestionował. W. C. pobierał rentę, zaś po ukończeniu 60 lat przeszedł na emeryturę (k. 38 a.s.).

Świadek **M. Z.** zeznał, że razem z odwołującym pracował w Spółdzielni (...) w P.. Świadek od 1965r. do 1980 lub 1981r. Świadek był kierowcą, na początku jeździł N. a później na ciężarowym. M. S. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Tylko te czynności wykonywał, ale czasami ładował towar. Jako kierowca dużo pracował, czasami od rana do rana, a co najmniej 8 godzin dziennie. Świadek nie ubiegał się o świadectwo pracy w szczególnych warunkach z tego zakładu. M. S. jeździł pod wagony, woził wszystko: wapno, chemikalia, cement. Pracy było bardzo dużo dla odwołującego (k. 38 a.s.).

Odwołujący się M. S. przesłuchany w charakterze strony zeznał, że w Spółdzielni (...) w P. pracował w latach 1975 -1991r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Do tego zakładu trafił za ogólnym porozumieniem, bowiem poprzednio pracował w (...)S.. W (...)miał umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, zawsze pracował ponad 8 godzin dziennie. Pracował od godziny 7.00 rano. Spółdzielnia zajmowała się przewożeniem materiałów budowlanych i rolniczych. Odwołujący się przewoził węgiel, nawozy polifoskie, superfosfaty, sól. Jeździł (...), 29 – t.j. samochodem ciężarowym z przyczepą, a także: (...)trochę J., Wywrotką (...). Inni pracownicy dokonywali załadunku, a odwołujący wykonywał tylko pracę kierowcy, nie był bowiem konwojentem. Czasami, kiedy była potrzeba, to także pomagał załadować towar. Praca kierowcy zajmowała co najmniej 8 godzin dziennie i tylko tę pracę wykonywał(k. 58 a.s.).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków W. C. i M. Z. oraz odwołującego. Świadcówką są osobami, które pracowały z odwołującym w tym samym okresie, także na stanowisku kierowców samochodów ciężarowych. Przesłuchani świadkowie mają zatem wiedzę na temat specyfiki pracy odwołującego oraz na temat samochodów będących w posiadaniu Spółdzielni, którymi jeździł odwołujący.

Ponadto ich zeznania znajdują potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach emerytalnych odwołującego.

Jak wspomniano wyżej, organ rentowy nie uznał dokumentacji znajdującej się w aktach emerytalnych. Należy jednak wskazać, iż faktem jest, że świadectwo pracy z dnia 30.04.1991r. z którego wynika, że odwołujący pracował na stanowisku kierowcy samochodowego (k. 6 a.r. nr (...)) - nie zawiera przepisów resortowych, Zaświadczenie Rp-7 z dnia 05.07.1991r. wskazujące, że był zatrudniony jako kierowca samochodowy, - tj. na stanowisku nie uprawniającym do nabycia uprawnień emerytalnych (k. 7 a.r. nr (...)), zaś świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30.04.1991r. z którego wynika, że odwołujący był kierowcą samochodu o ciężarze powyżej 3,5 tony – nie określa charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy ściśle według wykazu, działu, pozycji z rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r. (k. 17 a.r. nr (...)), natomiast ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 28.07.1998r. przez likwidatora Spółdzielni wynika, że odwołujący wykonywał prace w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy samochodowego o ciężarze powyżej 3,5 tony - nie powołano się na przepisy resortowe.

Pomimo powyższych nieprawidłowości w wystawionych świadectwach pracy można jednak uznać, że odwołanie jest zasadne, gdyż w ocenie Sądu z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że odwołujący był kierowcą samochodu o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Wobec powyższego Sąd uznał, że odwołujący w okresie od dnia 02.06.1975r. do dnia 24.03.1991r. w Spółdzielni (...) w P., tj. 15 lat, 9 miesięcy i 23 dni pracował w szczególnych warunkach jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Jest to stanowisko wyszczególnione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z którego wynika, że praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony zaliczona została do pracy w szczególnych warunkach (praca ta została wymieniona w dziale VIII pkt 2 wykazu).

Z tych względów Sąd uznał, że M. S. spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art. 184 powoływanej na wstępie ustawy i przyznał mu prawo do emerytury począwszy od dnia 01.03.2013r. stosownie do treści art. 129 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS. W dniu 05.03.2013r. odwołujący się złożył bowiem wniosek o emeryturę.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję na mocy art.477¹⁴§2 k.p.c. – o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

Stosownie do treści art. 118 ust. 1 a w/w ustawy – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie ZUS nie ponosi takiej odpowiedzialności. Ocena, czy odwołującemu należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach sporne okresy, wymagała przeprowadzenia szerszego postępowania dowodowego, co możliwe było dopiero przed Sądem.

Wobec powyższego w tym zakresie Sąd orzekł jak w punkcie 2 na podstawie art. 118 ust. 1 a w/w ustawy.

Mając powyższe na względzie na podstawie powołanych przepisów prawa orzeczono jak w sentencji.